

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Maasvlakte CCS Project C.V.
J.C.P. Schoenmakers
Postbus 133
3100 AC SCHIEDAM

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlnv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226.afw.avk

Bijlagen

ONTWERPBESLUIT

Datum
Betreft Beslissing op uw aanvraag
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Schoenmakers,

Naar aanleiding van uw verzoek van 16 juni 2011 en de aanvullingen hierop van 8 juli 2011 en 26 augustus 2011, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2011/0226 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

Procedure

In artikel 141a, eerste lid, aanhef en onder c, van de Mijnbouwwet' is bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatierегeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het ROAD-project gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het ROAD-project. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatierегeling van toepassing.

De minister van EL&I heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het ROAD-project bevorderd. Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en de andere besluiten als volgt voorbereid:

- op [datum] is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;

- op [datum] is door de minister van EL&I een ontwerp van het besluit aan Maasvlakte CCS Project C.V. gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van [datum] tot en met [datum] ter inzage gelegen bij het ministerie van EL&I, de DCMR milieudienst Rijnmond, het gemeentehuis van Westvoorne en het deelgemeentekantoor van Hoek van Holland.
- er zijn [aantal] informatieavonden georganiseerd, op [data], waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijzen naar voren te brengen.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister van EL&I bekendgemaakt. Tevens doet de minister van EL&I daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden apart geïnformeerd.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'ROAD-project (Transport)' gelegen in de Noordzee en gedeeltelijk in de gemeente Rotterdam, één en ander zoals is weergegeven op de figuren 1 en 2 van de bij de aanvraag gevoegde notitie "Activiteitenplan Transport: Transport CO₂ Ter beoordeling van de ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet" van 11 maart 2011. Het totale project betreft het afvangen, transporteren en het opslaan in een uitgeproduceerd gasveld in de Noordzee van koolstofdioxide (CO₂), afkomstig van de Maasvlakte Power Plant 3 (MPP3) elektriciteitscentrale. Voor de opslag van CO₂ is ontheffing met kenmerk FF/75C/2011/0225 aangevraagd.

Onderhavige aanvraag betreft het aanvoeren, construeren en leggen van de buisleiding en mogelijk een elektriciteitskabel op land en in de zeebodem. Hierbij dienen een aantal kruisingen gemaakt te worden met wegen, een spoorlijn en leidingen. Tevens wordt de toekomstige monding van de Yangtze-haven en de Maasmond gepasseerd door middel van een boring. Daar waar mogelijk wordt de leiding in een open ontgraving gelegd. Op zee wordt de buisleiding in de zeebodem geplaatst. Door middel van een verticale buisleiding wordt de aansluiting op het platform gemaakt. De gebruiksfase van de buisleiding bestaat uit de opstartfase, de fase waarin het CO₂ door middel van de buisleiding getransporteerd wordt en de cooldownfase (afkoelfase nadat het transport van CO₂ stopgezet is). Het onderhoud aan de buisleiding bestaat onder andere uit het monitoren van de ingraafdiepte van de buisleiding in de zeebodem, inspectie van de buisleiding nabij het platform en activiteiten om de buisleiding in de bodem opnieuw in te graven indien noodzakelijk.

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de bijenorchis, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone zeehond, grijze zeehond, botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haai, glasgrondel, grote koornaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel, voor de periode van 1 maart 2012 tot en met 28 februari 2017.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De bijenorchis is een beschermde inheemse plantensoort als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet. De gewone zeehond en de grijze zeehond zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. De botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haai, glasgrondel, grote koornaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet. De gewone zeehond is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen; te vervoeren en onder zich te hebben.

Op grond van de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit het verzamelen, uitsteken, vernielen, beschadigen, het van de groeiplaats verwijderen en het vervoeren en onder zich hebben van de bijenorchis betreft. De soort is in het plangebied aangetroffen nabij één van de boorlocaties. De groeiplaats van de bijenorchis ligt echter buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden die plaatsvinden in het plangebied.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2009, 626.

De dijk met daarop de groeiplaats van de soort zal niet gebruikt worden als (tijdelijke) opslag van materiaal en zal ook niet aangetast worden door de daadwerkelijke boring. Ontheffing van de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is daarom ook niet aan de orde.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226

Opmerking

Indien er toch noodzaak is om de locatie van de groeiplaats te betrekken bij het werkterrein, dan stelt u voor om vóórafgaand aan de realisatie van de werkzaamheden de planten tijdens het groeiseizoen te markeren, om ze vervolgens in augustus-september uit te steken en ze direct op een nieuwe locatie te planten. Met het uitsteken van de planten zal een bodemkluit van 40x40x40 centimeter behouden blijven. Dit zal onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van orchideeën gebeuren. U heeft hiervoor ook geen ontheffing nodig, omdat het niet de bedoeling is deze planten (definitief) aan de natuur te onttrekken. De soort mag over kleine afstanden en binnen korte tijd verplaatst worden om deze te beschermen tegen nadelige gevolgen van uw project. De zorgplicht uit artikel 2 van de Flora- en faunawet is wel van toepassing. U dient wel een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde maatregelen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Gewone zeehond, grijze zeehond, botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haai, glasgrondel, grote koorbaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en zwarte grondel voor wat betreft artikel 9 van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het doden en/of verwonden van de gewone zeehond, grijze zeehond, botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haai, glasgrondel, grote koorbaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel. Genoemde soorten zijn in het plangebied aangetroffen.

² Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

In het kader van dit project heeft geen specifiek soortgericht onderzoek plaatsgevonden. U heeft zich gebaseerd op (zeer uitgebreide) waarnemingen en rapportages in het kader van andere projecten en (langjarige) meetprogramma's. Op basis van deze gegevens en de beschikbare kennis over verspreiding van zeehonden in de Noordzee heeft u een nauwkeurige inschatting kunnen maken van de mogelijke effecten die kunnen optreden. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek zal in deze geen nieuwe gegevens aan het licht brengen. De gegevens, in combinatie met het expert judgement van de onderzoeker, biedt voldoende informatie om beoordeling van deze aanvraag mogelijk te maken.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226

Zeehonden komen geconcentreerd voor in de Waddenzee en Delta, waar ze rustige zandplaten gebruiken om te rusten en zich voort te planten. In de nabijheid van onderhavig plangebied zijn dit de Razende bol (60 kilometer afstand) en de bollen van de Ooster (onderdeel van de Voordelta, op ruim 80 kilometer naar het zuiden). Meer dan 80% van hun tijd wordt echter doorgebracht op een afstand van 10 tot 200 kilometer van deze platen. Hier vinden ze waarschijnlijk een groot deel van hun voedsel. Via de Noordzee trekken de dieren ook heen en weer tussen Waddenzee, Voordelta en Engeland. Beide zeehondensoorten vertonen grote individuele variatie in de frequentie waarmee foerageertochten worden ondernomen, de afstanden die daarbij worden afgelegd en de gebieden die worden bezocht. Uit beschikbaar binnen- en buitenlands onderzoek worden door u de volgende conclusies getrokken: Van beide zeehondensoorten mag worden aangenomen dat de grootste concentraties van dieren in de buurt van ligplaatsen worden aangetroffen en dat de dieren vervolgens, afhankelijk van de dan aanwezige prooien, zich verspreiden over de Noordzee. Op basis van onderzoeksgegevens van dieren met een zender wordt verwacht dat op enig moment er mogelijk 6-16 dieren een (negatief) effect van de werkzaamheden zouden kunnen ondervinden.

Door het uitvoeren van de werkzaamheden treden de volgende effecten op:

- *Onderwatergeluid door gestuurde boring onder toegangseul haven*
Onder water ontstaat tijdens het boren door contact van de boor met het zand 7 meter onder het water/bodemoppervlak geluid. Het boorgeluid en -trillingen zullen wellicht waarneembaar zijn in het water, maar dat is ten opzichte van het scheepsgeluid van de hier zeer drukbevaren vaargeul ondergeschikt. Effecten op zeezoogdieren en vissen kunnen voor dit onderdeel worden uitgesloten.
- *Onderwatergeluid als gevolg van de aanwezigheid van verschillende schepen*
Er worden tijdens de aanleg van het tracé voor de transportleiding en de elektriciteitskabel tijdelijke effecten op soorten verwacht. Bij de aanleg is de hiermee gepaard gaande toename van de onderwatergeluidsniveaus maatgevend voor de effecten op zeezoogdieren en vissen. De effecten zijn het gevolg van geluid dat wordt gegenereerd door de verschillende schepen die bij de aanleg betrokken zijn en eventueel door het baggerschip dat wordt ingezet bij het afvlakken van mogelijk aanwezige zandgolven. De overige onderzochte tijdelijke effecten van bodemverstoring, vertroebeling en emissies op zeezoogdieren en vissen zijn nul of verwaarloosbaar.

U stelt geen mitigerende maatregelen voor. Deze maatregelen zouden gezocht kunnen worden in het toepassen van andere technieken. De toepassing van dergelijke methoden is echter niet kostenefficiënt, waarbij de positieve effecten verwaarloosbaar zouden zijn.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226

U heeft uw analyse voor wat betreft geluidsverstoring op zeehonden en vissen beperkt tot het zuidelijk deel van het Nederlands Continentaal Plat (NCP), welke slechts 25.700 vierkante meter omvat. Volgens uw berekening zou over een oppervlakte van 1,2% van het NCP voor zeehonden sprake kunnen zijn van tijdelijke doofheid. Op basis van verspreidingsgegevens zouden dit 6 tot maximaal 16 exemplaren betreffen. Voor vissen zou volgens uw berekening over een oppervlakte van 1,2% van het NCP voor kleine vissen en 0,2% voor grote vissen sprake kunnen zijn van een tijdelijke doofheid. Gezien de totale populaties zeehonden en vissen die voorkomen in de Noordzee kan geconcludeerd worden dat de effecten niet zullen optreden voor een wezenlijk deel van de populaties. Daarnaast is het niet zeker dat de dieren ook daadwerkelijk schade oplopen. Bovendien is er geen rekening gehouden met het vluchtgedrag van zeehonden en vissen, waardoor ze zich verwijderen van de verstoringbron. Het negatieve effect is daarnaast tijdelijk van aard. Hoewel het optreden van tijdelijk doofheid niet geheel uit te sluiten is, zal er geen overtreding zijn van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Bovendien is ontheffing voor het verwonden in casu niet nodig. Incidentele slachtoffers vallen niet onder de reikwijdte van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Ontheffing van artikel 9 van de Flora- en faunawet is daarom niet aan de orde.

Artikel 11 van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet aangevraagd voor het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone zeehond, grijze zeehond, botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haal, glasgrondel, grote koornaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel.

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

De aanvraag heeft betrekking op verstoring van zeezoogdieren en vissen door geluidsoverlast van de boorwerkzaamheden. De verstoring bestaat uit (tijdelijke) doofheid van de dieren en niet op verstoring van de vaste rust- en verblijfplaatsen. In dat licht bezien is de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de beschermde soorten dan ook niet relevant.

Daarnaast deel ik uw mening dat de tijdelijke effecten van bodemverstoring en vertroebeling als gevolg van het ingraven van de transportleiding en elektriciteitskabel op zeezoogdieren nul of verwaarloosbaar. Ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet is dan ook niet aan de orde.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren.

Wanneer u al leges heeft betaald dan betalen wij u deze zo spoedig mogelijk terug.

Zienswijzen

Zienswijzen over het ontwerp van het besluit kunnen worden ingediend bij:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt ROAD-project
Postbus 223
2250 AE Voorschoten

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

B. Kluiwingh-Deetman
Teammanager Vergunningen

Dienst Regelingen

Datum

**Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0226**